359

В И Р О К

ІМ"ЯМ УКРАЇНСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Виїздна сесія судової колегії в кримінальних справах Верховного суду Української РСР

в складі: Головуючого - Неруша О.П.

Народних засідателів: Ткачука Д.Я., Романюк Н.П.

при секретарі - Александрівської С.М.

з участю прокурора - Параскевича В.О.

адвокатів - Цюри А.Ф., Татка О.Ф., Дармограя П.І.

розглянувши у відкритому судовому засіданні 28-30 жовтня 1958 року в м. Чорткові кримінальну справу про обвинувачення:

1. ПАСТУЩАКА Адама Томовича, 1929 р. народження, українця, уродженця с. Мухавки Чортківського району Тернопільської області, безпартійного, з освітою за 5 класів, одруженого колгоспника, несудимого;

2. СТРОЦЕНЯ Павла Миколайовича, 1928 року народження, українця, уродженця с. Мухавки Чортківського району Тернопільської області, безпартійного, з освітою за 3 класи, одруженого, колгоспника, несудимого;

за ст.ст. 54-1-а, 54-8, ч II ст. 54-10, 54-11, 196 КК УРСР та ст. 4 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 4 червня 1947 року "Про кримінальну відповідальність за розкрадання державного і громадського майна".

3. ГОРДІЯ Степана Івановича, 1906 року народження, українця, уродженця с. Мухавки Чортківського району Тернопільської області, безпартійного, малописьменного, одруженого, робітника, несудимого,-

за ст. 20 та 54-8 і ст. 54-12 КК УРСР,-

у с т а н о в и л а:

Підсудні Пастущак та Строцень, мешкаючи в с. Мухавці Чортківського району Тернопільської області, восени 1944 р. зрадили батьківщині і вступили в так звану контрреволюційну організацію "Знаки" банди "ОУН", яка вела збройну боротьбу з радянською державою за створення буржуазно-націоналістичної влади на Україні.

Перебуваючи в банді ОУН, Пастущак і Строцень на протязі довгого часу проводили таку антирадянську діяльність.

Восени 1944 року Пастущак і Строцень в хаті Вінничука Зосима приймали участь у організаційному зборищі бандитів ОУН, на якому присутні закликались до боротьби проти радянської влади на Україні і перед ними були поставлені конкретні завдання, виявляти радянських активістів та осіб, що мають з останніми хороші взаємовідносини і надавати допомогу банді ОУН та про проведену роботу доповідати бандитам.

Виконуючи завдання банди ОУН Пастущак восени 1944 року відвозив 3 бандитів з с. Жухавки в с. Шалівці.

Він же в літку 1948 року на дільниці залізниці між селами Ягільниця та Жухавка зруйнував три зірки, які були викладені з каменя навколо пікетних стовпів.

Влітку 1950 року Пастущак тричі відвозив у поле і клав у обумовлене місце для оунівського керівництва місячні звіти про проведену антирадянську діяльність на селі.

Навесні 1951 року Пастущак і Строцень у господарстві останнього лікували пораненого бандита ОУН - Поліса Івана, якого також Строцень два дні переховував і годував.

Наведене обвинувачення Пастущака і Строценя по справі доведено. Зокрема, Пастущак і Строцень, за винятком епізоду по зруйнуванню зірок на залізниці, на попередньому слідстві та в судовому засіданні повністю визнали себе винними і детально розповіли про скоєння ними цих злочинів.

Допитаний свідок Сумельницький Н.Х. пояснив, що Пастущак дійсно відвозив і клав у обумовлене місце для оунівського підпілля місячні звіти про проведену антирадянську роботу на селі.

Обвинувачення Пастущака в тому, що він зруйнував три зірки на залізниці доведено показами свідка Щербанюк, який категорично стверджує, що він особисто бачив, як Пастущак руйнував зірки на залізниці. Тому Пастущак хоч і не визнає себе винним у цій частині, але суд вважає, що і це обвинувачення по справі теж доведене.

Дії Пастущака та Строценя в згаданій частині вірно кваліфіковані за ст.ст. 54-1-а та 54-11 КК УРСР.

Крім зазначеного, Пастущак і Строцень з використанням національних забобонів мас проводили також антирадянську агітацію.

Так, у літку 1945 р. Пастущак у с. Жухавці розкидав по вулиці листівки контрреволюційного змісту, в яких закликалось населення до боротьби проти радянської влади і за створення на Україні

буржуазної націоналістичної бандитської влади.

Восени 1948 року Пастушак і Строцень у хаті останнього в присутності інших осіб читали брошуру антирадянського змісту, в якій з використанням націоналістичних забобонів мас тих закликалось вести боротьбу проти радянської влади на Україні та описувалось про діяльність бандитів ОУН.

Пастушак і Строцень разом з іншими восени 1949 року та в травні 1950 року по селу Кухавці також розповсюджували листівки антирадянського змісту про проведення боротьби проти керівництва партії та радянського уряду по колгоспному будівництву в західних областях УРСР.

Кваліфікація обвинувачення по справі так доведено.

Пастушак і Строцень крім епізоду по розповсюдженню листівок антирадянського змісту в 1949 році також повністю визнали себе винними і в цій частині обвинувачення та детально розповіли про свої інші злочини.

Крім того, допитані свідки: Строцень Т.Ф., Кирилик А.І. та Сучельницький В.К. стверджують, що Пастушак та Строцень розповсюджували по селу листівки антирадянського змісту та читали на зборах брошуру такого ж змісту.

Пастушак і Строцень заперечують свою участь у розповсюдженні листівок антирадянського змісту в 1949 році. Однак суд вважає, що і цей епізод обвинувачення тих доведений. Свідок Строцень Т.Ф. категорично стверджує, що підсудні Пастушак і Строцень восени 1949 р. приймали участь у розповсюдженні листівок антирадянського змісту. Показам цього свідка суд надає віри.

Беручи до уваги те, що Пастушак і Строцень проводили антирадянську агітацію під час активних дій бандитів ОУН в західних областях УРСР і з використанням національних забобонів мас, суд вважає, що ці дії підсудних вірно кваліфіковані за ч.2 ст. 54-10 КК УРСР.

Крім зазначеного, Пастушак та Строцень при спричиненні підсудного Гордія скоїли терористичні акти, спрямовані проти військовослужбовця дружньої нам Польської Народної Республіки - капітана Дикуна Дмитра - Зігмунда Антоновича та бригадира колгоспу імені Шевченка с. Кухавки - Кондуна Дух"яна Дмитровича.

Терористичні акти були скоєні при таких обставинах:

Довідавшись про те, що з Польщі в с. Кухавку прибув у відпустку капітан Польської армії - Дикун, Пастушак та Строцень, як видно з їх, з антирадянських спонукань по мотивах того, що Дикун, коли він у с. Кухавці доносив органам радянської влади на окремих осіб української національності про їх вороже ставлення до радянської влади та навіть образу батька Пастушака,

вирішили навмисно вбити Рекуша.

Ініціатором скоєння вбивства Рекуша був Пастущак, який про свій намір 12 серпня він розповів Строценю, а останній його в цьому підтримав. В ніч на 13 серпня 1956 року Пастущак взяв пістолет з патронами і разом з Строценем пішли до хати Строцень Володимира Савовича, де в цей час Рекуш перебував на вечірці. Оскільки Рекуш сидів далеко від вікна і в будинку було багато гостей, Пастущак і Строцень відклали вбивство Рекуша на інший час і пішли до підсуднього Гордія. Пастущак розповів Гордію про свій намір убити Рекуша та про відкладення цього наміру. В цій бесіді, Гордій охарактеризував Рекуша, як особу вороже настроєну проти українських буржуазних націоналістів.

Ввечері 26 серпня 1956 року Пастущак і Строцень знову прийшли до Гордія, де після вживання спиртних напоїв, Пастущак знову розповів, що він і Строцень підуть убивати Рекуша. Гордій підтримав Пастущака і за пропозицією останнього закрив свою собаку в сарай, щоб вона не перешкоджала злочинній діяльності підсудним, оскільки останні вирішили вбити Рекуша в будинку Строцень Тараса Савовича, який жив по сусідству з Гордієм. Після чого, Пастущак і Строцень пішли до хати Строцень Т.С., де в цей час разом з іншими гостював Рекуш, і Пастущак вляхом пострілу з пістолету через вікно в голову Рекуша навмисно вбив останнього. Під час убивства Рекуша Пастущаком, Строцень стояв біля останнього. Скоївши злочин, підсудні зникли.

Це обвинувачення підсудних доведено повним визнанням своєї вини в цьому Пастущаком та Строценем та частковим визнанням вини Гордієм.

Крім того, на місці скоєного злочину знайдено кулю та гільзу /а.с. 3-5 т. 1/. Проведеною судово-балістичною експертизою встановлено, що ця гільза вистрелена з пістолета, який був у Пастущака. Експертиза хоч і не прийшла до висновку про те, що знайдена куля на місці вбивства Рекуша вистрелена з пістолета Пастущака, але в своєму висновку зазначила, що на кулі є такі окремі особливості, які є і в каналі стволу пістолету, що був у Пастущака. Тому, суд вважає, що ця куля вистрелена з пістолету Пастущака /а.с. 180-183 т. 5/.

З висновку судово-медичної експертизи видно також, що потерпілий Рекуш помер від нанесеного йому вогнестрільного поранення в голову /а.с. 25-30 т. 1/.

Підсудний Гордій визнав, що він знав про намір Пастущака та Строценя убити Рекуша та, що перед скоєнням цього злочину він зачинив собаку, але заперечує свою участь у нараді підсудних з приводу вбивства Рекуша. Участь Гордія в нараді про вчинення терористичного акту по відношенні Рекуша теж доведено. Пастущак категорично стверджує, що Гордій пропонував підсудним убити Рекуша, як такого, що вороже ставився до буржуазних українських націоналістів. Показ Пастущака в цій частині суд вважає переконливими тому, що вони об"єктивно стверджуються по справі. Зокрема,

Гордій не заперечує факту зустрічі з Пастущаком та Строценем незадовго до вбивства Рекуша. Про це також пояснив і підсудний Строцень. Допитані свідки Гордій М.І. та Гордій А.П. також пояснили, що перед убивством Рекуша Пастущак та Строцень про щось радились з Гордієм у них в хаті, а їм не дозволяли слухати цієї розмови.

Наведене свідчить про те, що Пастущак і Строцень скоїли терористичний акт по відношенню капітана Польської армії Рекуша, під час якого Пастущак шляхом пострілу з пістолета з антирадянських спонукань навмисно вбив Рекуша, тому ці їх дії вірно кваліфіковані за ст. 54-8 КК УРСР. В скоєнні даного злочину підсобляв Гордій, який давав поради Пастущаку та Строценю та усував перешкоди по скоєнню злочину. В зв"язку з чим ці дії Гордія теж вірно кваліфіковані за ст. 20 т. 54-8 КК УРСР.

Терористичний акт по відношенню бригадира колгоспу Ковцун підсудні Пастущак і Строцень скоїли при таких обставинах.

13 квітня 1958 року Строцень неодноразово вчиняв сварку та бійку з бригадиром колгоспу Ковцуном з приводу того, що він вимагав щоб Ковцун нараховував йому більш трудоднів, а останній відмовлявся це робити та заявив, що він відбере у нього закріпленого за ним колгоспного коня.

Вночі 13 квітня 1958 року Строцень зустрівся з Пастущаком і розповів йому про сварку та бійку з Ковцуном і про намір останнього забрати коня. Після чого Пастущак узяв пістолет і разом з Строцень вирішили скоїти терористичний акт над Ковцун. З цією метою Пастущак і Строцень прибули до хати Гордія, де був і бригадир Ковцун. В цей час Строцень затіяв сварку з Ковцун, а Пастущак на Ковцуна націлив пістолета і заявив, що застрелю, але Гордій схопив Пастущака за руку і хоч Пастущак зробив постріл, однак не попав у Ковцуна і останній з хати втік. Строцень намагався взяти пістолета з руки Пастущака, яку держав Гордій і вигукував, що він уб"є Ковцуна.

Обвинувачення підсудніх у зазначеній частині стверджується частковим визнанням своєї вини Пастущаком і Строценем, які визнали факт нападу зі зброєю на бригадира Ковцуна та повним визнанням своєї вини Гордієм.

Посилання Пастущака та Строценя про те, що вони нібито не мали наміру вбивати бригадира Ковцуна, а хотіли лише його налякати безпідставні, оскільки вони хотіли вбити Ковцуна і по ньому зробили постріл, але не попали по незалежних від них причин.

Підсудний Гордій та свідок Ковцун пояснили, що коли зайшли в хату Пастущак і Строцень, то останній став затівати сварку з Ковцуном, а в цей час Пастущак наставив пістолет на потерпілого і заявив, що він його застрелить, що Пастущак скоїв постріл, але не попав у Ковцуна в зв"язку з тим, що Гордій тримав руку Пастущака. Гордій також пояснив, що Строцень теж намагався взяти пістолет і говорив, що він уб"є Ковцуна.

Допитані свідки Гордій А.П. і Гордій Н.І., які були присутні при скоєнні злочину теж ствердили зазначене обвинувачення.

Крім того, на місці скоєного злочину знайдено кулю, а з висновку судово-балістичної експертизи видно, що на цій кулі є такі окремі особливості, які є і в каналі стволу пістолету Пастущака /а.с. 180-183 т. У/.

Отже, Пастущак і Строцень, як бандити Оун з антирадянських спонукань з метою позбавитись бригадира колгоспу Ковцуна за його сумлінну працю в колгоспі намагались убити останнього, але не вбили по незалежних від них причин. Такі дії Пастущака та Строценя вірно кваліфіковані за ст. 54-8 КК УРСР. Дії Гордія теж кваліфіковані вірно за ст. 54-12 КК УРСР, оскільки він не доніс органам радянської влади про скоєний терористичний акт по відношенню бригадира колгоспу Ковцуна.

Пастущак і Строцень також 3 березня 1957 р. по змові між собою шляхом підбору ключів проникли в магазин Нухадського ССТ і викрали 600 крб. виторгу. Це стверджується визнанням ними своєї вини та показами свідків Возної Є.С. і Винничук С.І., які бачили, як підсудні заходили в магазин. Завмаг - свідок Кучерява Н.Я. пояснила, що в магазині дійсно була крадіжка грошей, які вона внесла в касу.

За скоєння цього злочину Пастущак і Строцень повинні нести відповідальність за ст. 4 зазначеного Указу від 4 червня 1947 року.

Крім того, Пастущак і Строцень довгий час схороняли вогнепальну зброю без відповідного про це дозволу.

Так, літом 1954 р. учні школи знайшли пістолет системи "ТТ" № УФ-830 і передали його Церковному Д.Т. Довідавшись про це, Пастущак відібрав у Церковного зазначений пістолет і схоронив його до дня арешту.

Того ж літа 1954 р. Пастущак знову придбав пістолет, зроблений з ракетниці і схоронив його, а в 1955 р. передав цю зброю Строценю, який і схоронив її до дня його арешту.

Строцень також в 1948 р. знайшов карабін російського зразка і сховав його в стрісі хати Церковного Д.Т. Довідавшись, що карабіна не стало під стріхою, то Строцень з Пастущаком написали і відкинули Церковному анонімного листа, в якому під погрозою вбивства пропонували зброю покласти на місце.

Зазначене обвинувачення Пастущака і Строценя теж доведено їх визнанням вини в цій частині, фактом виявлення зброї, яку вони неважно переховували та показами свідків: Церковного Д.Т., Галика Д.І., Строценя Т.Є. Тому Пастущак і Строцень за ці дії повинні нести відповідальність за ст. 166 КК УРСР.

Таким чином Пастущак і Строцень скоїли злочини, передбачені

ст.ст. 54-1-а, 54-8, ч II ст. 54-10, 54-11, 196 КК УРСР та ст. 4 згаданого Указу від 4 червня 1947 р., а Гордій скоїв злочини за ст. 20 та 54-8 і 54-12 КК УРСР.

Враховуючи те, що Пастушак, як зрадник Батьківщини на протязі довгого часу скоював тяжкі злочини перед Радянською державою, суд вважає необхідним на підставі Указу Президії Верховної Ради СРСР від 12 січня 1950 року "Про застосування смертної кари до зрадників Батьківщини, шпигунів, підривників-диверсантів" і обрати йому вищу міру покарання - РОЗСТРІЛ.

Строценю та Гордію суд вважає обрати їм покарання у вигляді позбавлення волі.

На підставі наведеного і керуючись ст.ст. 296, 297 КПК УРСР виїздна сесія судової колегії в кримінальних справах Верховного суду УРСР.-

П Р И С У Д И Л А:

1. Пастушака Адама Томовича на підставі ст.ст. 54-1-а, 54-8, ч II ст. 54-10, 54-11, 196 КК УРСР та ст. 4 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 4 червня 1947 р. "Про кримінальну відповідальність за розкрадання державного і громадського майна" по сукупності скоєних злочинів за санкцією ст. 54-1-а, КК УРСР з застосуванням Указу Президії Верховної Ради СРСР від 12 січня 1950 року "Про застосування смертної кари до зрадників Батьківщини", шпигунів, підривників - диверсантів" до вищої міри покарання - розстрілу з конфіскацією всього, належного йому майна.

2. СТРОЦЕНЬ Павла Миколайовича за ст.ст. 54-1-а, 54-8, ч II ст. 54-10, 54-11, 196 КК УРСР та ст. 4 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 4 червня 1947 року "Про кримінальну відповідальність за розкрадання державного і громадського майна" по сукупності скоєних злочинів згідно ст. 54-8 КК УРСР та санкції ст. 54-2 КК УРСР з застосуванням Указу Президії Верховної Ради СРСР від 26 травня 1947 р. "Про скасування смертної кари" до двадцяти п"яти років ув"язнення у виправно-трудові табори з конфіскацією всього, належного йому майна, з послідуючим пораженням в правах за п.п. "а,б,в" ст. 29 КК УРСР строком на п"ять років і на підставі ст. 33 КК УРСР заборонити йому жити на території Української РСР протягом п"яти років після відбуття покарання.

3. ГОРДІЙ Степана Івановича згідно ст. 20 та ст. 54-8 і ст. 54-12 КК УРСР по сукупності скоєних злочинів до десяти років позбавлення волі у виправно-трудових таборах з конфіскацією всього, належного йому майна, з послідуючим пораженням у правах за п.п. "а,б,в" ст. 29 КК УРСР строком на п"ять років і на підставі ст. 33 КК УРСР заборонити йому жити на території Української РСР протягом п"яти років після відбуття покарання.

4. На підставі примітки 3 до ст. 21 КК УРСР Строценю Павлу Миколайовичу перші п"ять років, а Гордію Степану Івановичу - перші три роки відбувати покарання в тюремному ув"язненні.

5. Міру покарання засудженим рахувати з дня попереднього ув"язнення по даній справі - Строценю Павлу Миколайовичу з 15 травня 1958 року, а Гордію Степану Івановичу з 21 липня 1958 року.

6. Речові докази по справі - підхак повернути його власникові - Ковцуну Мар"яну Дмитровичу, а напірник від подушки та дошку від ліжка теж повернути власникові - Гордій Ганні Прокопівні. Зброю передати Управлінню МВС по Тернопільської області, а останні речові докази залишити при справі.

7. Судови витрати по справі покласти на засуджених і стягнути з Пастущака Адама Томовича та Строценя Павла Миколайовича по двісті крб. з кожного і з Гордія Степана Івановича сто тринадцять крб. на користь держави в покриття понесених витрат по справі.

8. Стягнути з Пастущака Адама Томовича шістьсот крб. на користь Чортківської юридичної консультації і з Гордія Степана Івановича шістьсот крб. на користь Тернопільської юридичної консультації та захист їх адвокатами.

Вирок остаточний і оскарженню не підлягає.

Головуючий - Неруш

Народні засідателі - Ткачук, Романюк

Згідно: Член Верховного суду [signature] Неруш

Надр. 8 прим.
[illegible]